

Sag T-34/02 R

B

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

»Foreløbige forholdsregler — statsstøtte — støtte til bygning og ombygning af skibe ydet i form af udviklingsbistand — tilbagesøgning — berettiget forventning — *fumus boni juris* — uopsættelighed«

Kendelse afsagt af Rettens præsident den 25. juni 2002 II-2806

Sammendrag af kendelse

1. *Statsstøtte — tilbagesøgning af ulovlig støtte — støtte ydet i strid med procedurereglerne i artikel 88 EF — støttemodtagernes eventuelle berettigede forventning — beskyttelse — betingelser og begrænsninger (Art. 88 EF)*

2. *Særlige rettergangsformer — udsættelse af gennemførelsen — betingelser — alvorligt og uopretteligt tab — bevisbyrde*
(Art. 242 EF; Rettens procesreglement, art. 104, stk. 2)
3. *Særlige rettergangsformer — udsættelse af gennemførelsen — betingelser — alvorligt og uopretteligt tab — kommissionsbeslutning, hvorefter en statsstøtte skal tilbagesøges — nationale gennemførelsesforanstaltninger — interne retsmidler — betydning*
(Art. 242 EF; Rettens procesreglement, art. 104, stk. 2)
4. *Særlige rettergangsformer — udsættelse af gennemførelsen — betingelser — alvorligt og uopretteligt tab — kommissionsbeslutning, hvorefter en statsstøtte skal tilbagesøges — økonomisk tab — ikke omfattet — indgreb i modtagernes rettigheder — rækkevidde*
(Art. 242 EF; Rettens procesreglement, art. 104, stk. 2)

1. Den kontrol, som Kommissionen i medfør af artikel 88 EF fører med statsstøtte, har sit grundlag i ufravigelige principper, hvorfor der hos støttemodtagerne principielt ikke kan bestå en berettiget forventning om, at den støtte, de har modtaget, er lovlig, medmindre den er blevet ydet under iagttagelse af den i nævnte traktatbestemmelse fastlagte procedure.
2. Spørgsmålet om, hvorvidt en begæring om foreløbige forholdsregler er uopsættelig, skal vurderes på grundlag af nødvendigheden af, at der træffes en foreløbig afgørelse for at undgå, at den begærende part udsættes for et alvorligt og uopretteligt tab. Den begærende part skal dokumentere ikke at kunne afvente afgørelsen i hovedsagen uden at blive påført et sådant tab.

Det kan dog ikke udelukkes, at modtagere af en ulovlig støtte kan modsætte sig tilbagebetalingen under henvisning til ekstraordinære omstændigheder, der har kunnet skabe en berettiget forventning hos dem om, at støtten var lovlig.

(jf. præmis 75 og 76)

Tabets truende nærhed skal ikke være godtgjort med absolut vished. Det er derimod tilstrækkeligt, navnlig når tabets indtræden afhænger af, at der foreligger en flerhed af faktorer, at det er forudseeligt med en tilstrækkelig grad af sandsynlighed. Den, der indgiver begæringen om udsættelse af gennemførelsen, skal ikke desto mindre fortsat føre bevis for de faktiske omstændigheder, der skal begrunde,

at der er udsigt til en sådan alvorlig og uoprettelig skade.

mulighed for at undgå at lide et alvorligt og uopretteligt tab.

(jf. præmis 85 og 86)

(jf. præmis 90-93)

3. Under en national procedure vedrørende tilbagesøgning af en statsstøtte er støttemodtageren ikke afskåret fra til støtte for et søgsmål til prøvelse af gennemførelsesforanstaltninger, der er truffet af de nationale myndigheder, at påberåbe sig, at den omtvistede beslutning, hvorefter støtten skal tilbagesøges, er ulovlig, såfremt han har anfægtet beslutningen i medfør af artikel 230 EF. I et sådant tilfælde er en national domstol ikke bundet af, at beslutningen er endelig. Den kan derfor udsætte sagen og i medfør af artikel 234 EF forelægge Domstolen et præjudicielt spørgsmål vedrørende beslutningens gyldighed. Ud fra retsplejehensyn kan en national domstol ligeledes udsætte sagen, indtil Retten har truffet afgørelse i hovedsagen.
4. Den retspraksis, ifølge hvilken Retten, når der er tale om flere sagsøgere, skal undersøge, om der for hver enkelt sagsøger er ført bevis for det økonomiske tab, uanset om det drejer sig om fysiske eller juridiske personer, skyldes den forpligtelse, der påhviler Retten, og hvorefter den, når der er tale om et økonomisk tab, skal behandle de konkrete omstændigheder i hver enkelt sag. For så vidt angår sager, der vedrører tilbagesøgning af en statsstøtte over for støttemodtagerne, er det blevet fastslået, at der i enhver kommissionsbeslutning, hvorefter der kræves tilbagesøgning af støtte, som er erklæret uforenelig med fællesmarkedet, ligger et indgreb i de rettigheder, som personer, der anses for modtagere af en sådan støtte, har. Et sådant indgreb kan ikke i sig selv udgøre en alvorlig og uoprettelig skade, uanset den konkrete bedømmelse i hvert enkelt tilfælde af, hvorvidt det påståede indgreb er alvorligt og uopretteligt.

Under en sag om foreløbige forholdsregler tilkommer det derfor sagsøgeren at vise, at de retsmidler, der står til hans rådighed i national ret med henblik på at modsætte sig tilbagesøgningen af en statsstøtte, ikke giver ham

(jf. præmis 97)